

KURJER NOWOGRÓDZKI

WILNO, ZAMKOWA 2. Tel. 2-28.

PRENUMERATA miesięczna z dostawami do domu, lub z przesyłką pocztową 4 zł, w gromadzie 7 zł. Konto czekowe PKO Nr. 21214.

Oplata pocztowa sfinansowana z tytułu. Redakcja rękopisów niezamierzonych nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia ogłoszeń.

GENY OŚLÓZKI: wiersz milimetryowy 1-espaltowy w tekście 40 gr. Za tekstem 30 gr. Komunikaty oraz nadsyłane milimetr 50 gr. Kronika reklamowa milimetr 60 gr. W zamkach świętocechowych oraz z prowizją o 25 proc. drożej. Zagnane o 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście i za tekstem 6-espaltowy. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do domieszek. Terminy druku Administracji nie obowiązują.

Kraj stawia ultimatum Sejmowi.

Czas, pismo o zgola wyjątkowym rezonansie, rzucił w numerze wczorajszym hasło: „Zmienić ordynację wyborczą”.

Chcielibyśmy z tego artykułu wysnuć przestrożę dla rządu i przestrożę dla Sejmu.

Artykuł Czasu jest wskazówką na temat, jak dalece obecna ordynacja wyborcza jest niepopularna, skoro hasło jej zmiany rzuca pismo, które przecież posiada nawet w większej ilości swoich czytelników i w Senacie i w Sejmie. A dlaczego ta ordynacja wyborcza jest niepopularna? Czy tylko dlatego, że partie polityczne bojkotowały ostatnie wybory? Twierdzę, że nie tylko dlatego. Twierdzę, od pierwszego dnia sesji nowego Sejmu, że Sejm może się odegrać w opinii publicznej, jeśli rzeczywiście zaniechają swego prawa i obowiązku, jeśli wykonując konstytucję, jeśli opinia publiczna przekonana jest, że rzeczywistość jest instytucją, jest organem, który kontroluje rząd i wyższą biurokrację.

Dzisiaj przestrożę pod adresem rządu nie tylko mogą powtórzyć, ale co miesiąc stają się one coraz wyraźniejsze, co miesiąc rzeczywistość wskazuje, jaką pod tym względem miałem i mam rację.

Bez Sejmu istnieje Polska nie może, a cóż obecnemu rządowi dać może zmiana ordynacji wyborczej, lub nowe wybory? — Opozycyjne nastroje w kraju rosą, stronić narodowe zyskuje na wpływach, w ręce tego stroniactwa przechodzą samorządy, o 20 grudnia r. b. endecy owładną pozostałą radą miejską. Zapewne rzeczka w nowych wyborach wrzuci udział, chociażby dla wysłania do Sejmu poważniejszej grupy obserwatorów. Cóżby więc rząd na ten zyskał?

parlamentaryzmu brał udział. Zrobiono jeden wyjątek, — a znowu jakże charakterystyczny! — spośród posłów wymieniono jedno nazwisko, mianowicie generała Żeligowskiego.

Tutaj od przestrożę do rządu musimy przejść do przestrożę pod adresem pp. posłów. Właśnie gen. Żeligowski był posłem, który głosił przeciw pełnomocnictwom, i on jednym z całej wycieczki był honorowany i wyróżniony. Bo ludzie, którzy w Izbie wstają i siadają na komendę, nie są potrzebni nie tylko Sejmowi i społeczeństwu, ale i rządowi. Bo rząd liczy się w tej Izbie tylko z takimi posłami, którzy wypowiadali krytykę.

Pełnomocnictwa przewidziane są w konstytucji dla jakichś czasów nadzwyczajnych, w czasach normalnych Sejm ma wydawać ustawy, a rząd rządzić. To też zrzekanie się z samego początku tych normalnych konstytucyjnych uprawnień ze strony Sejmu uważałem za więcej niż błąd: za podważanie konstytucji 23 kwietnia i za podważanie ordynacji wyborczej. Chociażby wczorajszy artykuł Czasu wskazuje, jak dalece miałem rację. Ale odpowiadano mi wówczas: posłowie to w przeważnej liczbie urzędnicy... boją się o swoje posady, na które mogą wrócić.

Otóż nawet jeżeli zatrzymamy się na tak mało istotnym i przykrym dla narodowych ambicji tłumaczeniu, to i to wtedy ci posłowie — strachyły nie mają racji. Nigdy na świecie tchórzostwo się nie opłaca. Byłem kiedyś podczas wojny we wsi Rusinów, pod Baranowiczami, z kolegami otoczony w chacie. Jeden z żołnierzy (nie z naszego pułku i obcej narodowości), kiedy usłyszał granaty ręczne, wiał pod łóżko ze strachu. Przecież nie uratowałby tak swego życia, gdyby był sam. Chciałbym, aby ktoś tym posłom, którzy się liczą z ewentualnym powrotem na posady i dlatego boją się wykonywać swoich konstytucyjnych obowiązków, wytłumaczył, że w ten sposób nie tylko podrywają konstytucję, podrywają Sejm, niszczą zaufanie społeczeństwa do siebie i Sejmu, ale i swojej karierze nie pomagają, a tylko moralnie się zniszczą.

Nie wiem, czy Czas ma przygotowaną jakąś nową ordynację wyborczą. Dziś Narodowy napisał, że należy do kilkuset ludzi, którzy wierzą w obecny Sejm. Może to jest nieścisłe sformułowanie: ja nie w Sejm wierzę, bo tych ludzi przeważnie nie znam, ja wierzę, że Sejm jeszcze może się odegrać, co prawda stawiam mu termin krótki, bo tylko najbliższą sesję.

Sejm może jeszcze zdobyć zaufanie społeczeństwa, jeśli zainicjuje się rzeczową, poważną i sumienną krytyką, i jeśli potrafi swoje żądania przeprowadzić. Społeczeństwo jest zmęczone teoriami, społeczeństwo łaknie czynów realnych. Takie czyny, jak naprzykład, wykrycie przez Sejm winnych

demotoryzacji naszego państwa, lub prześwietlenia reflektorem kontroli usuwających się coraz bardziej w cień przedsiębiorstw państwowych z ich radami nadzorcami, takie fakty niewątpliwie przyczyniłyby się nie tylko do zainteresowania się Sejmem, lecz i do zbudowania zaufania do tej instytucji.

Min. Poniatowski wystąpił się o dekret, wywołujący Lasy Państwowe z pod kontroli sejmowej. Lasy Państwowe według tego dekretu nie będą już tak uwzględniane, jak poprzednio w części B. budżetu. **TEN DEKRET MUSI BYĆ PRZEZ SEJM UCHYLONY.**

Niektórzy zwołują: „O, wyłaziło sztyło z worka, p. Poniatowski”. Dziś Narodowy pyta mnie, dlaczego zwalczam min. Poniatowskiego więcej, niż innych ministrów. Bardzo proste, bo jest od innych szkodliwszy.

Nie ma bardziej konserwatywnego, niż struktura rolna. To, co się w niej zmienia, trwa potem wieki. Polityka p. Poniatowskiego to okaleczenie ustroju rolnego — bez żadnej przesydy — na całe wieki naprzód.

— Ale gdybym nawet był zwolennikiem kolektywów rolnych i entuzjastą dwuekietarowych działek rolniczych i stwarzania nędzarzy wiejskich tam, gdzie ich nie było i entuzjastą p. Poniatowskiego, stanowisko moje w sprawie tego dekretu nie mogłoby być inne.

Prezstiż i uprawnienia Sejmu są przez dekret zachępane podwójnie: okolicznościowo i zasadniczo.

Okolicznościowo, bo jedyną dziedziną, w której rozległ się głos krytyki ze strony posła, były właśnie lasy przepastne krajiny. Jedyną dziedziną, w której Sejm

ośmielił się uchwalić niepożądaną dla rządu rezolucję, były lasy państwowe.

Zasadniczo, bo uchwalanie budżetu jest kardynalnym, fundamentalnym prawem Sejmu. Zmniejszenie zakresu tej kontroli wstępuje jest poza-konstytucyjnym usiłowaniem umniejszenia uprawnień Sejmu.

Jeśli Sejm nie uchylił dekretu p. Poniatowskiego, jeśli Sejm znowu sprawowanie kontroli nad rządem sprowadzi do uchwalania mu generalnych pełnomocnictw, jeśli Sejm „odda się do dyspozycji Wodza Naczelnego”, to nikt nie będzie miał z niego pożytku. — Gen. Insp. ŚW Zbrojnych, bo 200 ludzi odpowiedzialnych, dla wojska i bliższych wieku poborowców z łatwością znajdzie w Polsce,

— naród polski, bo potrzebuje nie „ludzi w dyspozycji”, a posłów, kontrolujących rząd według zasad konstytucji.

Słyszysz się argumenty: państwo z trudnością przemieści drugą dewaluację w ciągu lat dziesięciu. Z większą szlachnością można powiedzieć: państwo nie przemieści drugiej zmiany konstytucji w ciągu lat dwóch. Nie można zmieniać konstytucji co sezon. Sejm winien być Sejmem, a nie kompanją honorową, winien czynić to, do czego się zobowiązał, jeśli będzie pracował tak, jak przysiągł, znajdzie szacunek w społeczeństwie.

Smiało kładę tytuł „Kraj stawia ultimatum Sejmowi”, bo wiem, że krajowi jest niepotrzebny Sejm od wstawania i siadania na komendę, potrzebny i konieczny Sejm, kontrolujący rząd i biurokrację. Cat.

Załamanie się ofensywy czerwonych WOJSKA POWSTAŃCZE POBIŁY SOWIECKIEGO GENERALA

19 km. od Madrytu

SEWILLA. PAT. Gen. Quipeo de Llano oświadczył przez radio: Na froncie Toledo atak prowadzony przez generała sowieckiego nie powiódł się.

Czołgi, porzucone przez piechotę, która uciekła, wpadły pod Sezeną w nasze ręce. Podobne fakty zaszły przy ataku na Gvino.

Pod Oviiedo górników odparto aż poza linię szczytów, pa-nujących nad miastem.

Kłęska dowództwa sowieckiego

SEWILLA. PAT. Rozgłoszona powstająca o godz. 13,30 donosi: — Rząd madrycki nie cofnął się przed powierzaniem obrony stolicy generalowi sowieckiemu, czego w ten sposób skłonił ZBRR do wzmocnienia po mocy w sprzecz wojennym.

Marksiści usiłowali nacierać z pomocą nowoczesnego sprzętu wo-jennego, ale wyniki tego natarcia sprawy sądów Madrytowi. Wczoraj armia gen. Varela poniosła się dalej naprzód ku Madrytowi z całą okrucinością i awyżką skutecznością. Przewodnik cofnął się, porzucając znaczne ilości amunicji i ciała własne poległych.

Nasze linie posunęły aż do Pinto, które panuje nad linią kolejową, nad którą panujemy. Od chwili zdobycia Sesena kłęska dowództwa sowieckiego jest zupełnie stanowca.

Madryt jest zagrożony dla sprawy czerwonych. Ustąpił linij obrony i generalne bombardowanie stolicy są przewidziane. Edyta się ko-niec.

Kolejny raid nad stolicą

MADRYT. PAT. Samoloty powstancze unosiły się dnia 31 października nad stolicą pomiędzy 20-14 a 21-10, zrzucając odzwory i gazoty do centrum miasta.

DEKORACJA NACZELNEGO WODZA medalem ochotników włoskich

WARSZAWA. PAT. W sobotę 31 ub. m. generalny inspektor sił zbrojnych gen. Edward Rydz-Śmigły przyjął na audyencji szefa wojskowego misji włoskiej gen. Coselskiego.

Pod koniec audyencji gen. Coselski w obecności centuriona mi-litacji haszajowskiej Gabaliera'a, pfc. Strzelcowskiego, pfc. Albrechta i mjr. Awentowskiego udekorował go generalnego inspektora Sił Zbroj-nych pamiątkowym medalem ochotników włoskich.

Medal ten posiadał w Polsce dotychczas jedynie Pierwszy Mar-szałek Polski Józef Piłsudski.

WARSZAWA. PAT. Gen. Coselski, szef wojskowej misji włoskiej, która przywoziła ziemię z Palatynu na kopiec na Nowim, w dniu dzisiejszym opuścił Warszawę.

PARYŻ. PAT. Korespondent Havasa donosi z Ilescas: W ataku generalnym, prowadzonym równoległe na drogach z Toledo do Madrytu i z Aranjuez, wojska powstańcze dotarły do Moraleja Humanes i Parla, t. j. na odległość 19 km. od stolicy.

Atak rozpoczęły nad ranem zakończył się popołudniem.

W natarciu brały udział: piechota i artylerja, a na prawym skrzydle jazda pfc. Monasterio. Wojska rządowe wszędzie stały słaby opró z wyjątkiem lewego skrzydła pod Moraleja. —

Ogółem w ciągu dnia powstańcy posunęli się o 4 km. na odcinu, broniomym przez działka i liczne linje okopów.

Przed decydującą bitwą

PRAGA. PAT. Korespondent Havasa z Ilescas donosi: Po kilku dniach ofensywy i kontrofensywy wojska powstańcze są w odległości 19 km. od Madrytu, a 4 km. od lotniska Getafa.

Front pod Ilescas ciągnie się po przes. Moraleja Humanes do Parla, stamtąd linij krzywą na zachód w kierunku Sesena. Skrzyżowanie szosy Aranjuez — Madryt z torem kolej jest w rękę powstańców, którzy usiłowali zniszczyć mosty na rzece Tajo na drodze z Madrytu do Walencji.

Escorial jest otoczony. Linja frontu na taunym odcinku przechodzi na północ od miasteczka Guadarama przez Peguerinos, Santa Maria de Alameda, Zarzaleno. Lasy stolicy rostrzeżną się na odcinku południowym i południowo - zachodnim, gdzie wojska rządowe zgromadziły rezerwy artylerji, czołgi i samochody pancerne.

Jedną oświadcza, że obroną Madrytu dowodzi gen. Foras, znajdujący się pod kierownictwem generała sowieckiego, zaś gen. Asensolo dowodził akcją na froncie.

Zakup „żywności”

MADRYT. PAT. Bank hiszpański ogłosił o rozporządzeniu min. finansów 15 milionów peset na zakup żywności zagranicą.

Zatarg w łonie Frontu Ludowego

Komuniści przeciwko Blumowi

PARYŻ. PAT. Ofensywa wicewojski partii komunistycznej przeciwko premierowi Blumowi jest w dalszym ciągu głównym tematem saliterosowania kół politycznych i grupy partyjski. Cała prasa prawicowa przy-wołuje dane znaczenia do wystąpienia wicewojski dep. Thores'a.

„Matin” uważa, iż przemówienie to oznacza otwarty atak w łonie Frontu Ludowego.

W „Echo de Paris” dep. Kerilla uważa nową płatkową Thores'a za wypowiedzenie wojny radykalom i socjalistom. Organ t. zw. „Jeunesse Patriotique”, „Ami du Peuple” podkreśla, iż w pojedynkawie gen. premiera Bluma i sen. Chantemps'a komuniści odpowiadają prowokacji.

Oto niedawno urządzono jakąś wycieczkę dla posłów. Czytałem depesze z tej wycieczki. Mała rzecz, ale jak charakterystyczna i nieprzejmna. W każdej takiej depeszy agencji urzędowej zarówno minister towarzyszący wycieczce, jak pp. dyrektorowie i naczelnicy, którzy jedli raz, czy też dawali jakieś objaśnienia, byli wymienieni z imienia i nazwiska, — natomiast nazwisk posłów wogóle agencji urzędowej nie wymieniano, tak że do dziś dnia nie wiemy, kto w tej wspaniałej wycieczce z naszych

NA DZIEŃ ZADUSZNY.

Pomniki zasłużonych na cmentarzach wileńskich

Młode pokolenie, uczestniczące w... w oświetlaniu grobów w dzień Zaduszy, nieważne wiek, odłamy ten...

potomności o zasłużonych naszych... w roku 1900 staraniem p. Uziębły...

Pan Uziębły od lat przeszło est... estetu zajął się badaniem i restaurowaniem pomników na Rosnie i na...

W roku 1906 znany obywatel ziemski... i powstanie Zygmunta Czerebińskiego...

W roku 1904 pan L. Uziębły odnalazł... zagrzebaną na wysokim pagórku na...

W roku 1913 na cmentarzu po Bernard... tyński z inżynierem L. Uziębłym...

Przed laty trzydziestymi, swietniał... Rosie znakomity artysta dramatyczny...

Przed laty trzydziestymi, swietniał... Rosie znakomity artysta dramatyczny...

— Żadna mi się nie podoba jak ty! —... — O! jak pięknie. Co znaczy kultura? O! —

— To wszystkie kobiety są egoistki... — No, teraz, kiedy już wiemy, że pani po załobie...

Ldrowe doasta... 183... PLYN DO UST

W PRZEDDZIEN ŚWIĘTA UMARZYCH uczczono poległych w walkach o niepodległość

WARSZAWA. PAT. Dnia 1 w godzinach wieczornych w m. Józefa Piłsudskiego...

W dniu 4 bm. odbędzie się posiedzenie radzieckiej komisji technicznej...

WILNO. W dniu 30 bm. miało miejsce posiedzenie komisji konkursowej...

Zapowiedź kasacji prokuratora w procesie Gieszolskiego

Urząd Prokuratorski zapowiedział kasację od wyroku uwielniającego Pawła Gieszolskiego...

Choroba królowej wdowy angielskiej

WILJEKA. W Obodowskich powiatowych, odbyła się 30 bm. polsko-sowiecka konferencja graniczna...

ZAPAROBIE Świadczenia powag... Rada Miejska WILNO. Posiedzenie Rady Miejskiej...

Nowy wiceprokurator na m. Wilno

WILNO. Na miejsce p. Popowa, wiceprokuratorem na m. Wilno został mianowany p. Kawecki.

Zmiany w wydziale śledczym

WILNO. Kierownik wydziału śledczego na m. Wilno, komisarz Puchalski...

Konkurs „pamiętek z Wilna”

WILNO. W dniu 30 bm. miało miejsce posiedzenie komisji konkursowej „pamiętek z Wilna”...

W. MAKOJNIK szt. mał. Teatrów Miejskich

Projektujemy wnieść (mieszkania, biura, sklepy i t. p.) w Wilwulskiego 5 m. 15

Konferencja graniczna z bolszewikami

WILJEKA. W Obodowskich powiatowych, odbyła się 30 bm. polsko-sowiecka konferencja graniczna...

Stan zatrudnienia w Wilnie

WILNO. W dniu 30 października t. b. zostały ogłoszone powołania na stanowiska zatrudnienia w przemyśle...

„Zaduszki” w Wilnie

Wojsko składa hołd Marszałkowi

WILNO. Wczoraj o godz. 16 odprawił ks. kapłan Totpa, poczynił wygłoszył podniosłe przemówienie...

Komunalna Kasa Oszczędności w Pińsku

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe i płaci od 5 do 6 i pół proc. rocznie. W wkłady zabezpieczone są całym majątkiem i dochodami Powiatowego Związku Samorządowego...

Akademia ku czci Chrystusa-Króla

WILNO. W 44 Miesiący Wewnętrznych staraniem Towarzystwa Miłośników Seiny Katolickiej im. św. Genazjusza...

Mieszkaniec Okienik otrzymał zaproszenie na uroczystość koronacji króla Edwarda VIII-go

WILNO. Wczoraj rano nadjechał do Wilna władca, do napadnię, jak mniemano w Krzywczach...

NAPAD NA KASJERA KOLEJOWEGO

WILNO. Wczoraj rano nadjechał do Wilna władca, do napadnię, jak mniemano w Krzywczach...

Stanisław Gryffin Kapitan 1 p. art. lek. Leg. po długich i ciężkich cierpieniach...

Stanisław Gryffin Kapitan, Dowódca 1 bat. 1 pułku art. lekkiej Legionów.

Stanisław Gryffin Kapitan, Dowódca 1 bat. 1 pułku art. lekkiej Legionów.

Stanisław Gryffin Kapitan, Dowódca 1 bat. 1 pułku art. lekkiej Legionów.

KRONIKA WILEŃSKA

PRZYBYLI DO HOTELU „GORGES A” Szelegor Roman, artysta z Baranowicz...

SPOSTRZEŻENIA ZAKŁADU METEOROLOGICZNEGO U.S.B. W WILNIE

PROGNOZA POGODY według specjalnych danych Państwowego Instytutu Meteorologicznego w Warszawie

Dość ciepło. Słabe wiatry miejscowe.

DYREKCYJA APTEK. Dział dystrybucji aptek: Roszkowskie 20...

HOTEL EUROPEJSKI Pięciopiętrowy. Ceny przystępne. Telefony w pokojach. Winda osobowa.

FRZYBYLI DO HOTELU „EUROPA” inż. Papieżnik Hipsa — Szwajcar; Jasnawski Józef i Lidia...

ZEBRANIA I ODCZYTY. Dnia 27 - 10. rb. odbyło się dorocznego walnego zebrania Towarzystwa Przyjaciół Dniów w Wilnie...

Wypadki w ciągu ubiegłej doby WILNO. Ubiegłej doby zanotowano w mieście następujące wypadki:

ROZNE. — Remontownicy chcieli naprawić Remiendnicze Stowarzyszenie Świąteczne...

TEATR I MUZYKA. Dnia 27 w Teatrze Muzyki i Tańca odbyła się próba...

Wypadki w ciągu ubiegłej doby WILNO. Ubiegłej doby zanotowano w mieście następujące wypadki:

